

Happy-go-lucky

DAVID SEDARIS

**H A P P Y
- G O -
L U C K Y**

Uit het Engels vertaald door
Irving Pardoen

Uitgeverij Podium
Amsterdam

Oorspronkelijke titel *Happy-Go-Lucky*

Oorspronkelijke uitgever Little, Brown and Company

© 2022 David Sedaris

© 2022 Nederlandse vertaling Irving Pardoën/Uitgeverij Podium

Omslagontwerp Loudmouth

Foto auteur Ingrid Christie

Zetwerk Elgraphic

ISBN 978 94 6381 162 0

www.uitgeverijpodium.nl

Voor Ted Woestendiek

Inhoud

Gewapende overval	11
Vadertje Tijd	26
Blauwe plek	43
Een toespraak tot de afgestudeerden	57
Orkaanseizoen	66
Hoogdravend	86
Losgeknoopt	100
Thema's en variaties	120

Naar Servië met liefde	140
De stofzuiger	157
Parels	173
Verse schelvis	183
Geen zorgen voor de dag van morgen	199
Beter af	214
Lady Marmalade	218
Glimlach dan, schoonheid	236
Rozenkransjes	251
Ook morgen geen zorgen	267

Verwerp alles. Zuiver alles. Een morele loutering van alles.
Alles wat slecht was of slecht is, vernietig het. Vooral in het
bos waar jij leeft als boom, met een bijl.

Sigmond C. Monster

Gewapende overval

Het was lente en mijn zus Lisa en ik waren in haar speelgoed-autootje onderweg van de luchthaven in Greensboro, North Carolina, naar haar huis in Winston-Salem. Ik was vroeg opgestaan om mijn vlucht vanuit Raleigh te halen, maar toch lag ze een uur op me voor. ‘Ik ga het liefst naar Starbucks als ze om vijf uur ’s morgens opengaan,’ zei ze. ‘En nu ik het er toch over heb, toen ik daar een paar maanden geleden was, zag ik een dame met een aap. Ik weet niet wat voor soort, maar het was een klein beestje – niet veel groter dan een pop – gekleed in een roze jurk met stroken. En ik vond het zo... verontrustend. Ik wilde naar die vrouw toe gaan en aan haar vragen: “Wat wilt u met dat beestje doen als u er op een gegeven moment niet meer in geïnteresseerd bent?”’

Zoals veel mensen die ik ken die huisdieren hebben, is Lisa ervan overtuigd dat niemand zo goed voor een dier kan zor-

gen als zij. ‘Kijk eens hoe die man zijn Ierse setter voortsleept!’ kan ze bijvoorbeeld zeggen, wijzend naar een man die in mijn ogen gewoon zijn hond uitlaat.

Of als de hond niet is aangeliend: ‘Die beagle wordt zo meteen aangereden door een auto, en zijn baasje doet gewoon niets.’ Niemand die een spaniël heeft, heeft zijn hond de nodige vaccinaties laten geven. Geen enkele vogel krijgt het juiste voedsel of heeft nagels die op de juiste lengte geknipt zijn.

‘Waarom was je er zo zeker van dat deze vrouw ooit geen interesse meer voor haar aap zou hebben?’

Lisa wierp me een blik toe die uitdrukte: Een aap – natuurlijk zal ze er op een gegeven moment niet meer in geïnteresseerd zijn, en zei: ‘Een aap – natuurlijk zal ze er op een gegeven moment niet meer in geïnteresseerd zijn.’

Juist op dat moment reden we langs een reclame voor een schietbaan die ProShots heette.

‘Volgens mij moeten we daarheen en met vuurwapens gaan schieten,’ zei Lisa.

En zo kwamen we er de volgende middag om drie uur aan voor onze afspraak. Ik had om de een of andere reden aangenomen dat de schietbaan buiten zou zijn, maar deze bevond zich in een winkelpand naast een bedrijf in tractoronderdelen. Binnen waren vitrines met wapens en een muurkast met handtasjes waar een vrouw een sierlijk pistool in kon verbergen. Dit was een nichemarkt waar ik niets van afwist totdat ik later die dag weer bij Lisa thuis was en online ging. Daar vond ik websites met wapenverhullende vesten, T-shirts, jasjes – noem

maar op. Een bedrijf maakte boxershorts met een holster aan de achterkant, die ze Compression Concealment Shorts noemen, maar die ik donderbroeken zou noemen.

Lisa en ik vonden het heel leuk om door de winkel te dwaalen. *Rossi R352* \$ 349,77 stond op het prijskaartje naast een van de pistolen. Als ik bijvoorbeeld in een zaak in kantoorbenodigdheden zou zijn, zou ik een oordeel kunnen hebben over de prijs van een artikel, maar ik heb geen idee wat een pistool mag kosten. Het was zoiets als prijzen voor pinguïns of melkapparatuur. Mijn schietervaringen beperkten zich tot luchtbusken. Lisa had geen enkele ervaring, dus voordat we de schietbaan op gingen, volgden we een veertig minuten durende les in wapenveiligheid, gegeven door een gepensioneerde politieman uit Winston-Salem die Lonnie heette, mede-eigenaar was van het bedrijf en een van die T-shirts droeg. De man was misschien begin vijftig, zijn lichte wenkbrauwen en de bijna onzichtbare bril met metalen montuur werden overschaduwed door een baseballpet met het Blackwater-logo. Hij was misschien niet iemand met wie je bevriend zou willen zijn, maar als hij je buurman was, zou je daar geen bezwaar tegen hebben. ‘Ik heb je oprit geschoffeld terwijl je sliep,’ zou je je kunnen voorstellen dat hij zei. ‘Ik hoop dat je het niet erg vindt. Ik wilde gewoon wat lichaamsbeweging.’

Achter de winkel was een klaslokaal, en nadat hij ons naast elkaar aan een van de bureautjes had laten plaatsnemen, ging Lonnie op de stoel tegenover ons zitten. ‘Het eerste wat je moet weten over veilig gebruik van vuurwapens is dat de meeste mensen dom zijn. Ik bedoel niet jullie persoonlijk,

maar mensen in het algemeen. Dus ik heb een paar regels. Nummer één: Ga er altijd van uit dat elk wapen geladen is.'

Lisa en ik leunden huiverend achterover terwijl hij twee pistolen voor ons neerlegde. Het ene was iets van Glock en het andere – de mooiste – was een .38 Special met een extra korte loop.

'Nou, zijn deze geladen?' vroeg hij.

'Daar ga ik wel van uit,' antwoordde Lisa.

Lonnie zei: 'Goed zo, meisje.'

Ik heb ooit eens een pistool gevonden toen ik het appartement van iemand in New York schoonmaakte. Het lag onder het bed waar de pornografie zou moeten liggen, omwikkeld met een T-shirt, en nog voordat ik besepte wat het was lag het in mijn schoot. Ik verstijfde, alsof het een bom was. Uiteindelijk legde ik het heel voorzichtig terug en vroeg me af hoe degene van wie het was eruitzag, want ik had hem nog nooit ontmoet.

Vroeger dacht ik altijd dat mannen met baarden wapens hadden. Dankzij navraag hier en daar kwam ik erachter dat mannen met baarden vaders hadden die wapens bezaten. Het was verbazingwekkend hoe vaak dit klopte. Ik sprak eens een Aziatisch-Amerikaanse vent met een zeer rudimentair sikje – niet meer dan een dozijn haren ter lengte van oogharen op zijn kin – en toen ik veronderstelde dat zijn vader kogels had maar geen pistool, zei hij: 'O mijn god. Hoe wist je dat?'

Dit was voordat baarden weer in de mode kwamen en iedereen er een had. Nu denk ik dat jongens met baseballpetjes die hun zonnebril op de klep dragen een pistool hebben als

– en dit is belangrijk – de glazen van die zonnebril spiegelen of verkleuren van oranje naar geel, zoals bij een zonsopgang in tequilakleuren. En wat vrouwen betreft: geen idee.

Lonnie was ondertussen doorgedaan en leerde ons hoe we onze wapens moesten oppakken. Zoals de meeste mensen die zijn opgegroeid met waterpistolen en plastic Lugers waarmee je pijltjes afschiet, zetten we onze vinger automatisch achter de trekker, een taboe in het Grote Veiligheidsboek. ‘Deze wapens kunnen absoluut niet afgaan tenzij je dat stukje metaal naar je toe trekt,’ zei Lonnie.

‘Kunnen ze niet afgaan als je ze laat vallen?’ vroeg ik.

‘Absoluut niet,’ zei hij. ‘Bijna nooit. Dus ga door, David, pak je Glock.’

Ik raapte alle moed bij elkaar en deed wat me was opgedragen.

‘Goed gedaan!’

Toen Lisa aan de beurt was, ging haar vinger recht op de trekker af.

‘Betrap,’ zei Lonnie tegen haar. ‘Oké, David, ik wil dat je de punt achtendertig pakt, en Lisa, jij gaat voor de Glock.’

We waren net doorgedaan naar regel nummer twee – richt je wapen nooit op iemand anders, tenzij je van plan bent hem of haar te doden of te verwonden – toen Lisa vertelde waarom ze de cursus volgde: ‘Stel dat iemand ooit op me schiet? En het pistool per ongeluk laat vallen? Ik wil weten hoe ik daar goed mee om kan gaan.’

‘Dat is een heel goed, heel slim argument,’ zei Lonnie. ‘Ik merk dat je iemand bent die vooruitdenkt.’

O, je moest eens weten, dacht ik.

Ons veiligheidsonderricht liep iets uit, maar liet ons toch nog tien minuten tijd om te schieten, wat achteraf meer dan genoeg was. Lisa kaarsrecht te zien staan met een geladen Glock in de hand was voor mij net zo schokkend als wanneer ze zwaaiend met een dirigeerstokje voor een orkest zou staan. Haar eerste kogel trof doel – een levensgroot silhouet van een man – en miste de roos – zijn hart – op niet meer dan een duim.

Hoe krijgt ze dat voor elkaar? vroeg ik me af.

‘Goed zo, meisje!’ zei Lonnie. ‘Nu wil ik dat je je benen wat verder uit elkaar zet en het nog eens probeert.’

Haar tweede schot was nog preciezer.

‘Lisa, je bent een natuurtalent,’ zei Lonnie. ‘Oké, Mike, probeer jij het nu eens.’

Ik keek in verwarring om me heen. ‘Pardon?’

Hij reikte me de .38 aan. ‘Je kwam hier toch om te schieten?’

Ik nam het pistool aan, en vanaf dat moment tot het moment dat we vertrokken heette ik Mike, wat op z’n minst een beetje demoraliserend was. Bij de kennismaking niet het verwachte ‘O, dé David Sedaris?’ te horen krijgen was al erg genoeg, maar een ‘Mike’ te moeten worden, dat ging te ver. Ik dacht aan de keer dat een vrouw op me af liep in een hotellobby. ‘Neem me niet kwalijk,’ zei ze, ‘maar bent u hier voor de Lions Club-bijeenkomst?’ Dat is de Mike van dat soort organisaties.

Lonnie was de naam van mijn zus niet vergeten – integendeel, hij versleet hem totaal. ‘Goed schot, Lisa! Doe het nu met je linkeroog dicht.’

‘Wat vind je ervan, Lisa, klaar om de punt achtendertig te proberen?’

‘Moet dat?’ vroeg ze. De waarheid was dat ze zich nu al verveelde – wij allebei. Toen ik aan mijn laatste schot toe was, dacht ik aan een stel dat ik ken in Odessa, Texas. Tom repareert vliegtuigen, dus wonen hij en Randy daar op de luchthaven in een prefabhuis naast de hangar waar hij werkt. Laat op de avond was eens een grote, waanzinnig uitziende man die een ontsnapte psychiatrische patiënt bleek te zijn door het hoge hekwerk rond hun huis heen gereden en had op hun deur gebonsd. ‘Ik weet dat je mijn moeder daar hebt!’ riep hij. ‘Ik weet dat je haar hebt gegijzeld, klootzak!’

Wat hij allemaal zei was absurd, maar hij was er niet van af te brengen.

Tom en Randy stonden aan de andere kant van de deur en drukten hem dicht, en toen de deur los begon te raken van zijn scharnieren rende Tom weg om zijn pistool te halen.

‘Heb jij een pistool?’ vroeg ik verbaasd, waarschijnlijk omdat hij homo is.

Tom knikte. ‘Ik schoot op de plek waarvan ik veronderstelde dat daar zijn knieën zich bevonden, maar hij had zich op dat moment net voorovergebogen, dus de kogel raakte hem in zijn nek.’

Hij doodde hem echter niet. Woedend kroop de ontsnapte psychiatrische patiënt weer achter het stuur en reed door de zware garagedeur van de hangar. Toen ging hij via de achtermuur het asfalt op, waar hij een U-bocht maakte en het huis van Tom en Randy binnenreed.

‘Wacht,’ zei ik. ‘Dit lijkt wel een film waarin de schurk niet dood wil.’

‘Weet ik!’ beaamde Randy, die de leiding heeft in de adviesraad voor de kunsten in zijn woonplaats. ‘Ik ben de pacifist in deze situatie, heb van mijn leven nog nooit een pistool in handen gehad, en ineens reed daar zo’n gek langs mijn ladekast en riep ik: “Dood hem!”’

Toen Tom zijn pistool weer op hem richtte, viel de man flauw door bloedverlies, en niet lang daarna verscheen de politie. Inmiddels hing de deur op halfzeven en was hij doorzeefd met kogels, de hangar was praktisch vernield en er stond een gestolen auto aan het voeteneinde van hun bed. Ik dacht bij mezelf: *Dit is precies de reden waarom mensen wapens kopen. De wapenlobby had hun verhaal als reclamemateriaal kunnen gebruiken.*

Op wie zou ik willen schieten? vroeg ik me af terwijl ik naar het silhouet voor me keek en me afvroeg of er ook een versie was met een vrouw in de hoofdrol. Maar het zou natuurlijk niet uitmaken wie ik me voorstelde dood te schieten. De kogel die ik afvuurde was zo slecht gericht, dat ik er alleen maar op kon hopen dat mijn vijand zich dood zou lachen.

Tot slot van onze sessie trok Lonnie het doelwit naar ons toe en schreef Lisa’s naam boven het kogelgat dat het dichtst bij het hart kwam. Boven het gat dat er het verst van verwijderd was schreef hij: ‘Mike.’ Daarna rolde hij het papier op en overhandigde het ons als souvenir. Later, bij het afrekenen, zei Lonnie dat North Carolina redelijk goede wetten had.

‘Wij zijn een zeer wapenvriendelijke staat,’ zei hij.

Toen ik hem vertelde dat in Engeland een man tot een gevangenisstraf was veroordeeld omdat hij een inbreker had neergeschoten die in zijn huis inbrak, viel Lonnie's mond open van verbazing. Het was alsof ik tegen hem had gezegd dat je in mijn woonplaats 's ochtends tussen zes en twaalf uur op je handen moest lopen. ‘Volkomen krankzinnig,’ zei hij. Hij keek de man naast zich aan en vroeg: ‘Heb je dat gehoord?’ Toen keek hij mij weer aan. ‘Nou Mike, ik kan je wel zeggen dat ik af en toe niet snap waar het in deze wereld naartoe gaat.’

In de vitrine onder de toonbank lag een aantal bumperstickers, waarvan één met de tekst LATEN WE MEKAAR GEEN MIETJE NOEMEN – LEER SCHIETEN BIJ PROSHOTS!

‘Dat hadden ze vroeger op hun uithangbord staan, totdat de homo's erover begonnen te klagen,’ zei Lisa toen we de deur uit liepen.

Ik ben niet iemand die snel beledigd is. Er is veel dat ik niet leuk vind in de samenleving en er is veel waar ik me kwaad over kan maken, maar het enige wat ik kan bedenken waar ik me echt gekwetst door voel, wat me echt kwetst in mijn gevoel voor fatsoen, zijn tekenfilms waarin dieren een zonnebril dragen en de hele tijd ‘Te gek, man’ roepen. Daar wordt voor mij een grens overschreden. Niet omdat het dier in kwestie – een konijn of een beer of wat dan ook – niet wordt gerespecteerd, maar omdat het kinderen leert middelmatig te zijn. Homo's mietjes noemen is naar mijn mening gewoon ‘bèèè’.

‘Waar had dat gedoe over de “reden om die les te volgen” mee te maken?’ vroeg ik Lisa toen we over de parkeerplaats naar haar auto liepen. ‘Waarom denk je dat iemand die jou aanvalt zijn pistool zal laten vallen?’

Ze ontsloot haar portier en opende het. ‘Ik weet het niet. Hij kan wel handschoenen dragen en zijn greep erop verliezen.’

Toen we wegreden vroeg ik me af of depressieve mensen die de veiligheids cursus volgen ooit, zodra ze op de schietbaan staan, het wapen op zichzelf richten. ‘Dat lijkt me praktischer dan je eigen Glock of punt achtendertig kopen, en je laat geen rommel achter,’ zei ik. ‘In ieder geval niet bij je thuis. En aanzien je pas aan het einde van de sessie betaalt, kost het je niks. Behalve je leven dan, snap je.’

Lisa dacht hier even over na. ‘Ik heb altijd gedacht dat ik Henry eerst zou vermoorden voordat ik zelfmoord zou plegen.’ Ze doelde op haar papegaai, die makkelijk zeventig zou kunnen worden. ‘Begrijp me niet verkeerd, ik hou zielsveel van hem. Ik wil alleen niet dat hij slecht wordt behandeld als ik er niet meer ben.’

‘Ik dacht dat ik hem zou krijgen als je dood bent,’ zei ik.

Lisa gaf richting aan en sloeg af. ‘Je zou op een gegeven moment niet meer in hem geïnteresseerd zijn.’

Niet lang na onze veiligheidsinstructie voltrok zich de schietpartij op de school in Sandy Hook. Twee maanden later stuurde ProShots een e-mail ter gelegenheid van Valentijnsdag. Het was een foto van wapens die met elkaar een hart